

[Landbrugsministeren.]

strative fastsættelse af vederlagsreglerne, således at en jordrentelignende vederlagsydelse i almindelighed kun vil blive baseret på grundværdien med et fradrag, der svarer til en eventuel afgiftspligtig grundstigning.

Jeg kan sige til det ærede medlem, at jeg aldeles ikke er uenig i de betragtninger, det ærede medlem anførte, og jeg er villig til at tale videre om dette noget udviklede spørgsmål i udvalget.

Jeg takker de ærede ordførere, som har givet tilslutning til lovforslagets gennemførelse.

K. Axel Nielsen: Jeg vil gerne rette et par bemærkninger til nogle af de ærede ordførere.

Det ærede medlem hr. Søren Andersen mente ikke at kunne gå med til fremtidig at afskaffe aktieselskabsformen, at forbyde aktieselskabsformen inden for landbruget, og det ærede medlem mente, det kunne være nyttigt i visse situationer, f. eks. når en arving skulle overtage en ejendom, at kunne lade et aktieselskab træde til. Det undrer mig, at netop det ærede medlem er af den opfattelse. Det ærede medlem er jo ellers, så vidt jeg ved, ligesom sit parti modstander af enhver form for fællesskab inden for besiddelsen af landbrugsejendomme og af den opfattelse, som jeg i øvrigt deler, at det er det bedste, at brugeren har det personlige ansvar og det personlige udbytte ved ejendommens drift.

Jeg har nu gennem mere end 25 år drevet sagførerforretning og herunder også beskæftiget mig med ejendomsverdragelser, specielt også inden for landbruget, men jeg har aldrig nogen sinde hørt om, at nogen har ønsket at benytte aktieselskabsformen i den anledning, og jeg har heller aldrig talt med kolleger, der har været udsat for den slags; jeg tror slet ikke, det er noget praktisk problem, jeg tror aldrig, det vil blive anvendt i den situation, som det ærede medlem omtalte. Spørgsmålet løses sundere og bedre på den måde, at der udstedes en prioritet — den kan være konjunkturforrentet eller til en fast rente — til medarvingerne, eller det kan ordnes sådan, at en arving indtil videre kan forpagte ejendommen og drive den for egen regning mod en afgift til de andre. Det er den natur-

lige og den sunde løsning; aktieselskabsformen har efter min opfattelse ikke i denne relation nogen berettigelse.

Det ærede medlem hr. Tesdorpf udkastede den tanke, om loven nu også var i overensstemmelse med grundloven. Jeg tror ikke, det ærede medlem ved nærmere overvejelse vil fastholde, at der skulle være nogen tvivl herom. Der er jo ikke tale om, at denne lov, hvis den gennemføres, gør nogen indskrænkning i de enkelte borgeres lige adgang til erhverv. De begrænsninger, lovforslagets gennemførelse vil medføre, er jo ens for alle. Der er tværtimod tale om, at man ved at gennemføre lovforslaget stiller alle lige for loven, idet den mulighed, visse nu har for at unddrage sig forkøbsretten, bliver elimineret. Som det blev sagt af det ærede medlem hr. Fuglsang: man forsøger at lukke et hul i loven.

I kommissionen, hvor højt kvalificerede jurister — jeg ser ganske bort fra mig selv — har haft sæde, har der i den relation slet ikke været tale om, hvorvidt lovforslaget var grundlovsmæssigt. Spørgsmålet om grundlovsmæssighed har været drøftet i en helt anden relation, nemlig i relation til indførelse af ekspropriationsformen, og det er langt mere vidtrækkende. Men her er det interessant at lægge mærke til, at det i underudvalget blev fastslået, at der var enighed om, at selv en ekspropriationsform ville være grundlovsmæssig.

Der var også tale om, hvorvidt det indgreb, der i lovens sidste afsnit gøres i fundatsbestemmelserne, er grundlovsmæssigt, og der var også enighed om, at de bestemmelser, der her er indført, ikke krænker grundloven.

Det ærede medlem hr. Fuglsang mente, at det ville være interessant at få fastslået, hvem der her i tinget var tilhænger af ekspropriationsformen og hvem ikke. Hvis det ærede medlem har været i tvivl før, går jeg ud fra, at al hans tvivl er bortvejret, efter at vi har hørt det ærede medlem hr. Oluf Pedersen, for så ligger det da temmelig klart, at der her i tinget ikke er flertal for at gennemføre en ekspropriation.

Må jeg så sige til det ærede medlem hr. Oluf Pedersen, at det lød ikke godt, da han i samme åndedræt brugte udtrykkene statsdrift og socialisme, for de to begreber er ingenlunde identiske. Man kan tænke sig